
Razboiul din Ucraina a afectat economia României cu 1,6 pp în 2022; inflatia ar fi crescut, în absenta razboiului, mai puțin cu 1 pp (studiu)

Razboiul din Ucraina a afectat economia României cu 1,6 puncte procentuale în 2022, iar inflatia ar fi crescut mai puțin cu 1 punct procentual, arata studiul "Macroeconomic Consequences of the War in Ukraine on Central and Eastern European Economies: A SVAR Analysis" publicat pe website-ul BNR, având ca autori pe Daniel Daianu, Tudor Grosu, Andrei Neacsu, Andrei Tanase si Radu Vrânceanu.

"Estimarile pentru România indica, pentru anul 2022, un PIB cu 1,6 puncte procentuale mai redus relativ la absenta razboiului din Ucraina. Impactul aferent României este cel mai ridicat în cadrul grupului analizat, aproximativ dublu fata de cel estimat pentru celelalte state. În ceea ce priveste inflatia, preturile ar fi crescut cu aproape 1 punct procentual mai puțin relativ la absenta razboiului. Totodata, analiza intervalelor de incertitudine aferente estimarilor arata faptul ca impactul estimat al razboiului ar fi putut fi mai mare. În cadrul grupului de state analizate, se noteaza un anumit grad de eterogeneitate a rezultatelor, cel mai redus fiind în cazul Bulgariei, iar cel mai ridicat în cazul Cehiei. Într-o nota generala, cresterea preturilor la energie ca urmare a razboiului din Ucraina a avut un impact disproportionat asupra consumatorilor si a întreprinderilor, companiile mari consumatoare de energie confruntându-se cu costuri operationale mai mari, randamente reduse ale capitalului propriu si un risc de credit ridicat. Gospodariile cu venituri reduse au fost cele mai afectate, înregistrând o scadere semnificativa a resurselor pentru consum. Studiul nu abordeaza în mod specific aceste efecte distributive, concentrându-se în schimb pe implicatiile macroeconomice", se spune într-un comunicat al BNR.

Analiza se concentreaza pe efectele pe termen scurt ale socului si, ca atare, nu permite tragerea unor concluzii cu privire la schimbarile structurale pe care razboiul le-ar fi putut produce. În cadrul schimbarilor structurale potentiale s-ar putea lua în considerare incertitudinea crescuta a investitiilor în tarile aflate în proximitatea zonei de conflict, pretul relativ mai ridicat al energiei (cu efecte asupra alocarii resurselor), o înrautatare a coeziunii sociale, decuplarea economica de Rusia si reorientarea fluxurilor comerciale catre alte tari. În acelasi timp, se amplifica provocarile legate de gestionarea cresterii datoriei publice si a deficitelor bugetare.

În schimb, semnaleaza analiza, razboiul poate prezenta unele oportunitati pentru economiile din flancul estic. Printre acestea se numara transferul în regiune a întreprinderilor occidentale care își desfasurau anterior activitatea în Ucraina sau Rusia, cresterea investitiilor în sectorul apararii, care ar putea stimula cresterea economica pe termen scurt (desi constrângerile bugetare ar putea afecta alocarea resurselor catre sectoarele civile) si avansarea proiectelor strategice în cadrul cooperarii consolidate a NATO.

Din punct de vedere al politicilor macroeconomice, constatarile studiului subliniaza rolul esential al absorbtiei eficiente a fondurilor UE, în special a celor alocate în cadrul programelor "Next Generation EU", în atenuarea efectelor negative persistente ale invaziei rusesti în Ucraina. Aceste fonduri pot oferi un sprijin extrem de necesar pentru redresarea economica prin finantarea investitiilor cheie în infrastructura, energie verde si digitalizare, care nu doar stimuleaza cresterea economica, ci si consolideaza rezilienta pe termen lung.

Studiul, publicat pe website-ul BNR si având ca autori pe Daniel Daianu, Tudor Grosu, Andrei Neacsu, Andrei Tanase si Radu Vrânceanu, investigheaza efectele macroeconomice ale invaziei Rusiei în Ucraina în februarie 2022 asupra economiilor din regiune, în particular Bulgaria, Cehia, Ungaria, Polonia si România.

Analiza sugereaza un impact în general mai mare asupra activitatii economice în tarile din Europa Centrala si de Est în comparatie cu economiile din Europa de Vest. Rezultatul poate fi atribuit slabiciunilor structurale ale acestor economii si, totodata, apropierii geografice de zona de conflict, care a dus la o volatilitate mai mare a variabilelor macroeconomice.

Invazia Rusiei în Ucraina în februarie 2022 s-a transformat într-un război terestru de mare intensitate. Țările din Europa Centrală și de Est (ECE) au reactionat rapid la provocările umanitare și militare generate de război. Acestea au primit un număr mare de refugiați ucraineni, au furnizat arme și muniții Ucrainei și au cooperat în cadrul NATO pentru a se coordona sprijinul logistic și militar. În plus, țările din prima linie au crescut eforturile de asigurare a unei capacități de apărare superioare.

Războiul din Ucraina a adus un nou val de provocări, creșterea prețurilor la energie determinând creșterea costurilor de producție și erodarea puterii de cumpărare a gospodăriilor. Această dinamică a afectat competitivitatea întreprinderilor și a redus cheltuielile de consum. Întrucât Europa de Vest, principalul partener comercial al țărilor ECE, a suferit, de asemenea, perturbări economice, oportunitățile de export s-au diminuat. În acest context, guvernele au implementat scheme de ajutor pentru populație și întreprinderi, punând și mai mult la încercare finanțele publice, în timp ce băncile centrale au majorat ratele dobânzilor pentru a face față creșterii ratei inflației. Această combinație de măsuri fiscale și monetare a evidențiat presiunile economice semnificative cu care se confruntă regiunea în contextul unor crize suprapuse.

Analiza cantitativă a impactului războiului asupra economiilor menționate s-a bazat pe un set de date care include variabile globale (indicele de risc geopolitic - GPR, prețul petrolului, PIB-ul SUA și IPC SUA) și, respectiv, variabile specifice fiecărei țări (creșterea economică, inflația IAPC, indicatorul sentimentului economic, cursul de schimb real efectiv și rata dobânzii interbancare la 3 luni). Totodată, în sectorul variabilelor globale, a fost inclus prețul gazului, acesta reprezentând un canal important de transmitere a socurilor.

Indicele GPR, o variabilă de importanță deosebită în cadrul modelului utilizat, aproximează gradul tensiunilor geopolitice pe baza frecvenței articolelor de știri din zărele importante, care raportează evenimente negative precum războaie, atacuri teroriste și orice tensiuni între state și actori politici care afectează cursul relațiilor internaționale.

Rezultatele obținute de către autorii studiului releva un mix de efecte ale războiului asupra țărilor ECE. Creșterea prețurilor la energie și, în acest context, scăderea încrederii consumatorilor și a întreprinderilor, au afectat negativ creșterea economică. Totodată, inflația în întreaga regiune a crescut brusc, în principal pe fondul creșterii prețurilor la energie. Ca răspuns, băncile centrale au majorat ratele dobânzilor de referință, urmărind totodată stabilizarea cursului de schimb și menținerea stabilității financiare. Întrucât războiul a avut un efect restrictiv în întreaga regiune, guvernele au pus în aplicare măsuri de sprijin fiscal, cum ar fi subvențiile pentru energie, plafonarea prețurilor și sprijinul sectoarelor vulnerabile, inclusiv industriile mari consumatoare de energie și IMM-urile.